

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 01 ” “ 09 ” 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ЗАГАЛЬНА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки – 6.030401 «Правознавство».

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма «Психологія загальна» для студентів за напрямом підготовки 6.030401 «Правознавство»

Розробники: О.П. Коханова, старший викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Інституту людини, кандидат психологічних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології.

Протокол від "29" серпня 2014 року № 1

/Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології
 (О. П. Сергєнкова)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія загальна» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою загальної, вікової та педагогічної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності «Правознавство» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, зміст навчального матеріалу дисципліни «Психологія загальна», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів. Курс психології загальної є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку.

Мета курсу – розкрити закономірності функціонування та проявів психіки людини, особистості, сприяти на цій основі формуванню загальної психологічної культури та компетентності студентів, їх готовності до професійної навчально-виховної діяльності.

Завдання курсу:

- аналіз предмету вивчення психології як науки, історії її становлення та сучасної системи психологічних знань;
- вивчення понять психіки і свідомості, їх функцій і структур;
- розкриття типових психічних процесів і станів, їх змісту та функціонування;
- вивчення психологічної сутності понять особистості та діяльності;
- визначення специфіки психічних властивостей людини.

Внаслідок опрацювання змісту навчальної дисципліни «Психологія загальна» студенти повинні **знати:**

- предмет, основні категорії, принципи та методи психології як науки;
- структуру та логіку побудови психології, її зв'язок з іншими науками, предмети вивчення її основних галузей;
- визначення понять «психіка», «свідомість», їх функції та структуру;
- зміст і механізми роботи інтелектуальної, афективної та вольової сфер особи;
- характеристику понять «індивід», «особистість», «індивідуальність», «діяльність»;
- специфіку розвитку та проявів психічних властивостей людини;
- специфіку розвитку мовлення дітей та підлітків;

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, зокрема здійснення студентами тестування власних психологічних проявів та дослідження психічних якостей дітей і дорослих.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

- використовувати теоретичні знання та практичні навички зі загальної психології для аналізу й діагностики власних особливостей особистісної та пізнавальної сфери;
- здійснювати аналіз науково-методичної літератури з питань загальнопсихологічної проблематики;
- укладати схему базового психологічного дослідження з добorem адекватних методів та методик;
- диференціювати прояви типових та індивідуальних психологічних особливостей суб'єктів дослідження.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 90 год., з них 12 год. – лекції, 10 год. – семінарські заняття, 2 год. – індивідуальна робота, 63 год. – самостійна робота, 3 год. – модульний контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Психологія загальна» завершується екзаменом.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань <i>0304 «Право»</i>	Нормативна
	6.030401 «Правознавство»	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 90		5-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	12 год.
		Практичні, семінарські
		10 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		63 год.
		Індивідуальні завдання
		2 год.
		Вид контролю:
екзамен		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

III. ПРОГРАМА

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ								
1.	Психологія як наука	2	2	2				
2.	Психологічне дослідження	16					16	
3.	Свідомість і самосвідомість	2	2			2		
	<i>Разом</i>	20	4	2		2	16	
Змістовий модуль II. ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА СТАНИ								
4.	Відчуття та сприймання	2	2	2				
5.	Пам'ять	2	2			2		
6.	Мислення	2	2	2				
7.	Мовлення	16					16	
8.	Уява	2				2		
9.	Увага	2	2			2		
10.	Емоційно-вольова сфера особистості	21	5	2			16	3
	<i>Разом</i>	47	13	6		4	32	3
Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ І ДІЯЛЬНОСТІ								
11.	Особистість	2	2	2				
12.	Діяльність	15					15	
13.	Темперамент	2	2	2				
14.	Характер	2	2			2		
15.	Здібності	2	2			2		
	<i>Разом</i>	23	8	4		4	15	
	<i>Разом за навчальним планом</i>	90	25	12		10	63	3

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ

Лекція 1. ПСИХОЛОГІЯ ЯК НАУКА (2 год.)

Психологія як наука та навчальна дисципліна. Огляд історії виникнення та становлення психології. Зміст міфологічного, філософського і наукового етапів розвитку психології. Предмет та завдання психології на сучасному етапі розвитку суспільства. Джерела психологічних знань. Поняття про побутову та наукову психологію. Сучасна система психологічних знань. Місце психології в системі науки. Поняття про психіку, її функції та структура.

Основні поняття теми:

Психологія, міфологічний, філософський, науковий етапи розвитку психології, побутова і наукова психологія, загальна психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, сімейна психологія, психологія праці, спорту, мистецтва, історія психології, інженерна, військова, юридична, медична психологія, психодіагностика, психоконсультування, психокорекція, психотерапія, психіка, пізнавальна, регулятивна та інструментальна функції психіки, психічні процеси, психічні стани, психічні властивості.

Семінар 1. Свідомість і самосвідомість.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА СТАНИ

Лекція 2. ВІДЧУТТЯ ТА СПРИЙМАННЯ (2 год.)

Поняття про чуттєвий рівень пізнання людиною дійсності. Відчуття як базовий пізнавальний процес. Зміст пізнавальної, орієнтувальної й захисної функцій відчуттів. Поняття сенсорної депривації. Робота аналізаторів – фізіологічна основа відчуттів. Класифікація видів відчуттів і їх характеристика. Явище взаємодії відчуттів. Основні сенсорні властивості людини.

Поняття про сприймання. Відмінність сприймання від відчуттів. Класифікація та види сприймання. Сприймання простору, руху й часу. Поняття про ілюзії сприймання. Особливості та основні типи сприймання. Спостереження та спостережливність. Основні типи сприймання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний.

Основні поняття теми:

Пізнавальні процеси, чуттєвий рівень пізнання, відчуття, аналізатор, рецептор, сенсорна діяльність, пізнавальна, орієнтувальна, захисна функції відчуттів, сенсорна депривація, здорові, слухові, нюхові, смакові, шкіряні, дотикові, температурні, вібраційні, органічні відчуття, рухові, больові відчуття, відчуття рівноваги, взаємодія відчуттів, адаптація, синестезія, сенсibiliзація, компенсація, чутливість, абсолютний поріг, абсолютна чутливість, поріг розрізнення; сприймання, мимовільне сприймання, довільне сприймання, сприймання простору, руху й часу, предметність, цілісність, константність, вибірковість, апперцепція, осмисленість, ілюзії сприймання, спостереження, спостережливість.

Семінар 2. Пам'ять.

Лекція 3. МИСЛЕННЯ (2 год.)

Поняття про раціональний рівень пізнання. Мислення як пізнавальний процес, його специфіка та функції. Опосередкований та узагальнений характер мислительної діяльності людини. Фізіологічні основи мислення. Поняття про види, форми та операції мислення. Характеристика простих та складних операцій мислення людини. Види мислення: альтернативні класифікації. Індивідуальні мислительні якості людини. Поняття про інтелект. Роль мислення в інтелектуальній діяльності людини. Поняття про уяву. Схожі та відмінні риси уяви та інших пізнавальних психічних процесів. Функції уяви. Види уяви. Фізіологічні основи уяви. Форми уяви.

Основні поняття теми:

Раціональний рівень пізнання, мислення, операція мислення, форма мислення, вид мислення, порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, конкретизація, систематизація, образ, поняття, судження, умовисновок, предметно-дійове мислення, наочно-образне, абстрактне мислення, теоретичне і практичне мислення, якості мислення, самостійність, широта, глибина, лабільність, швидкість, критичність мислення, інтелект; уява, творчість, мимовільна і довільна уява, активна та пасивна уява, репродуктивна та творча уява, художня, технічна та наукова уява, ятрогенія, дидактогенія, навіюваність, аглютинація, підкреслення, гіперболізація, літота, схематизація, типізація, ідеомоторні акти, галюцинація.

Семінар 3. Увага.

Лекція 4. ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВА СФЕРА ОСОБИСТОСТІ (2 год.)

Поняття про афективну сферу психіки, її функції для особистості. Позитивні та негативні наслідки дії афективного простору особистості. Взаємозв'язок афективної сфери з іншими проявами психіки людини. Емоції та почуття, їх диференціація. Фізіологічні основи переживання емоцій та почуттів, їх вісцеральні та експресивні прояви. Види емоцій та почуттів:

альтернативні класифікації. Характеристика типових емоційних станів людини. Поняття афективної культури особистості, її виховання.

Поняття про волю як психологічну категорію. Функції волі. Філософські основи вольової регуляції. Фізіологічні основи волі. Аналіз вольових дій. Психологічна структура вольового акту. Вольові якості особистості. Розлади волі.

Основні поняття теми:

Афективна сфера психіки, емоція, почуття, афективний простір, сигнальна та регулятивна функції емоцій, вісцеральні та експресивні прояви емоцій та почуттів, позитивна, негативна та нейтральна емоція, стенична й астенична емоція, афект, стрес, дистрес, настрої, фрустрація, вищі почуття, інтелектуальні, моральні, праксичні та естетичні почуття, пристрасті, захоплення, амбівалентність почуттів, афективна культура; воля, стимулююча та гальмівна функції волі, вольове зусилля, імпульсивні дії, довільні дії, вольові дії, психологічна структура вольового акту, вольові якості, цілеспрямованість, наполегливість, сміливість, рішучість, принциповість, організованість, витримка, самостійність, відповідальність, апраксія, абулія.

Модульний контроль 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція 5. ОСОБИСТІСТЬ (2 год.)

Диференціація та співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість», «індивідуальність». Альтернативні підходи до тлумачення поняття особистості у психології. Психологічна структура особистості, її релятивізм та функціональне призначення. Зміст структури особистості за А.В.Петровським та К.К.Платоновим. Аналіз факторів формування особистості в онтогенезі. Особистість як суб'єкт та об'єкт соціальної взаємодії. Поняття про соціальні ролі особистості, характеристика їх ознак та видів.

Основні поняття теми:

Людина, індивід (індивідуум), особистість, індивідуальність, структура особистості, пізнавальна, афективно-вольова, мотиваційна та індивідуально-типологічна сфери особистості, інтраіндивідна, інтеріндивідна та метаіндивідна підсистеми особистості, спрямованість особистості, соціалізація, біологічний і соціальний фактори формування особистості, соціальна роль, деструктивна і конструктивна соціальні ролі.

Лекція 6. ТЕМПЕРАМЕНТ (2 год.)

Поняття про темперамент. Критерії темпераменту. Історія розвитку вчення про темперамент: гуморальна теорія, конституціональна теорія, фізіологічна теорія. Тип вищої нервової діяльності і темперамент. Основні властивості нервових процесів. Співвідношення типів нервової системи і типів темпераменту. Психологічна характеристика типів темпераменту.

Основні поняття теми:

Темперамент, динамічна характеристика, гуморальна теорія, конституціональна теорія, фізіологічна теорія, тип вищої нервової діяльності, сила, врівноваженість, рухливість, інертність нервових процесів, сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік.

Семінар 4. Характер.

Семінар 5. Здібності.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Психологія загальна»

для студентів III курсу спеціальності 6.030401 «Правознавство»

Разом: 90 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 10 год., індивідуальна робота – 2 год., самостійна робота – 63 год., модульний контроль – 3 год., екзамен

Загальна сума балів: 131 бал

Коефіцієнт – 2,18

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III
Назва модуля	Загальні питання психології	Психічні процеси та стани	Психологічна характеристика особистості та діяльності
Кількість бал/модуль	17 балів	55 балів	59 балів
Теми лекцій (6 балів)	1. Психологія як наука (1 бал)	2. Відчуття та сприймання (1 бал) 3. Мислення та уява (1 бал) 4. Емоційно-вольова сфера особистості (1 бал)	5. Особистість (1 бал) 6. Темперамент (1 бал)
Теми семінарських занять (55 балів)	1. Свідомість і самосвідомість (11 балів)	2. Пам'ять (11 балів) 3. Увага (11 балів)	4. Характер (11 балів) 5. Здібності (11 балів)
Індивідуал. навч.-дослід. завдання (30 балів)			30 балів (діагностична робота)
Самостійна робота (15 балів)	Визначення предмета та основних завдань юридичної психології, її зв'язку з іншими психологічними галузями – 5 балів	Написання есе «Специфіка емоційно-вольової сфери особистості юриста» – 5 балів	Укладання схеми до теми «Діяльність» – 5 балів
Види поточного контролю (25 балів)		Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	
Вид підсумкового контролю	Екзамен (40 балів)		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль I

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ

Семінар 1. Свідомість і самосвідомість (2 год.)

1. Рівні вияву психіки людини: свідоме, несвідоме, підсвідоме, надсвідоме.
2. Поняття про свідомість, її особливості та функції.
3. Структура свідомості: знання, ставлення, цілеспрямованість діяльності, самосвідомість.
4. Філогенетичні та онтогенетичні фактори формування свідомості.
5. Поняття про самосвідомість, її функції та етапи формування.
6. Структура самосвідомості:
 - а) образ «Я» (його компоненти);
 - б) самооцінка (види, механізми формування);
 - в) рівень претендувань;
 - г) психологічний захист (його призначення та види).

Рекомендована література:

1. Бондаренко А. Ф. Основы психологии. – К. : Освіта України. – 2009. – 328 с. – С. 25-29, 136-146.
2. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. – М. : ЧеРо, при участии издательства Юрайт, 2002. – 336 с. – С. 67-98.
3. Скрипченко О. Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с. – С. 86-109, 356-360.
4. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с. – С. 22-33, 174-183.

Змістовий модуль II

ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА СТАНИ

Семінар 2. Пам'ять (2 год.)

План:

1. Відчуття і сприймання як чуттєва основа когнітивної сфери особистості.
2. Поняття про пам'ять, її функції.
3. Теорії її функціонування (асоціативна, нейронна, біохімічна теорії та ін.).
4. Характеристика видів пам'яті:
 - а) за провідним аналізатором;
 - б) за предметом діяльності;
 - в) за тривалістю перебігу процесу;
 - г) за формою психічної активності.
5. Процеси пам'яті та їх особливості.
6. Індивідуальні мнемічні якості людини (обсяг пам'яті, домінуючий вид

пам'яті, індивідуальні якості процесів пам'яті).

Рекомендована література:

1. Бондаренко А. Ф. Основы психологии. – К. : Освіта України. – 2009. – 328 с. – С. 63-75.
2. Крутецкий Я. Л. Человек: психология. – М. : Просвещение, 1986. – 223 с. С. 91-111.
3. Скрипченко О. Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с. – С. 152-177.
4. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.– С. 69-78.

Семинар 3. Увага (2 год.)

План:

1. Поняття про увагу, її критерії та функції.
2. Фізіологічні основи уваги.
3. Види уваги та їх характеристика.
4. Властивості уваги та їх розвиток.
5. Неуважність: істинна та уявна, її ознаки та причини.

Рекомендована література:

1. Крутецкий Я. Л. Человек: психология. – М. : Просвещение, 1986. – 223 с. С. 141-151.
2. Скрипченко О. Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с. – С. 232-255.
3. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.– С. 106-115.

Змістовий модуль III

ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

Семинар 4. Характер (2 год.)

План:

1. Поняття про характер, риси характеру.
2. Історія вивчення характеру людини.
3. Фізіологічні основи та виразні ознаки характеру.
4. Структура рис характеру: спрямованість особистості, розумові, вольові, емоційні риси характеру.
5. Поняття про акцентуації характеру. Типи акцентуацій.
6. Механізми формування характеру людини в онтогенезі.

Рекомендована література:

1. Бондаренко А. Ф. Основы психологии. – К. : Освіта України. – 2009. – 328 с. – С. 163-173.
2. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. – М. : ЧеРо, при участии издательства Юрайт, 2002. – 336 с. – С. 267-291.
3. Скрипченко О. Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с. – С. 421-443.
4. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.– С. 213-224.

Семинар 5. Здібності (2 год.)

План:

1. Поняття про здібності, їх природу. Ознаки наявності здібностей у людини.
2. Основні концепції походження здібностей.
3. Види здібностей та їх характеристика.
4. Кількісний та якісний вияв здібностей. Рівні розвитку здібностей.
5. Проблема виявлення й розвитку здібностей.

Рекомендована література:

1. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. – М. : ЧеРо, при участии издательства Юрайт, 2002. – 336 с. – С. 244-256.
2. Скрипченко О. Загальна психологія: Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с. – С. 444-457.
3. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.– С. 224-233.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I.

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЇ

Тема. Психологія як наука

На основі опрацювання наукової літератури визначити предмет та основні завдання юридичної психології, показати її зв'язок з іншими психологічними галузями. При цьому обов'язково слід зробити посилання на назву посібників або підручників та його авторів. Бажано, щоб визначень юридичної психології було не менше 3-х **(5 балів)**.

Змістовий модуль II.

ПСИХІЧНІ ПРОЦЕСИ ТА СТАНИ

Теми. Емоції та почуття. Воля

Написати есе на тему «Специфіка емоційно-вольової сфери особистості юриста». При цьому слід обов'язково конкретизувати ту сферу діяльності, якою Ви плануєте займатися в майбутньому (наприклад, діяльність адвоката, прокурора, судді, вчителя права тощо) **(5 балів)**.

Змістовий модуль III.

ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

ОСОБИСТОСТІ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

Тема. Діяльність

Укласти схему до теми «Діяльність», вказавши при цьому відмінності між поняттями активності та діяльності, визначивши основні функції діяльності, онтогенетичні види діяльності та її структуру. При цьому визначити взаємозв'язок діяльності та свідомості, а також співвідношення зовнішньої та внутрішньої діяльності **(5 балів)**.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Психологія загальна» – це вид навчально-дослідної роботи студента, яка містить зміст та аналіз результатів дослідницької діяльності, відображає певний рівень його практичної навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Форма ІНДЗ: завершена практична дослідницька робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять.

Етапи виконання ІНДЗ й критерії оцінювання:

- ✓ опрацювання змісту та методики дослідження базової психологічної якості особистості – 5 балів;
- ✓ проведення діагностичного дослідження – 5 балів;
- ✓ здійснення аналізу результатів дослідження та напрацювання висновків – 15 балів;
- ✓ якість оформлення виконаної роботи (5 балів).

Таблиця VII.1

Шкала оцінювання ІНДЗ (психодіагностичних досліджень)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	21-25	Добре
Середній	20-15	Задовільно
Низький	14 і менше	Незадовільно

Зміст ІНДЗ з психології загальної:

Змістовий модуль III.

Психологічна характеристика особистості та діяльності

Тема. Темперамент

Форма: тестування.

Мета: визначення переваг та недоліків проявів темпераменту для майбутньої професії.

Хід роботи:

1. Ознайомитись з методикою визначення типу темпераменту.
2. Провести тестування, спрямоване на визначення власного типу темпераменту.
3. Співвіднести результати тестування з вимогами майбутньої професійної діяльності та визначити переваги та недоліки проявів темпераменту щодо неї.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Психологія загальна». ІНДЗ оцінюється в 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Психологія загальна» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 131.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. VIII.1.

Таблиця VIII.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ /п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Лекційні заняття	6
2.	Семінарські заняття	55
3.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30
4.	Самостійна робота	15
5.	Модульний контроль	25
6.	Максимальна сума балів	131
7.	Коефіцієнт	2,18
8.	Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал: 100		

Таблиця VIII.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. VIII.3.

Таблиця VIII.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні та творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійних, індивідуальних завдань та модульних робіт.

Здійснення модульного контролю передбачає використання роздрукованих завдань після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для модульного контролю);
- ✓ збірка тестових завдань для РКР

Всі вказані вище матеріали розміщені на кафедрі загальної, вікової та педагогічної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Х. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Предмет психології як науки, її завдання.
2. Огляд історії становлення психології як науки.
3. Сучасна система психологічних знань.
4. Основні напрямки сучасної психології.
5. Поняття про психіку та функції.
6. Структура психіки.
7. Основні принципи психологічної науки.
8. Поняття про метод. Аналіз методів психології.
9. Поняття про психологічне дослідження, його завдання та принципи.
10. Етапи психологічного дослідження.
11. Спостереження, його види та вимоги щодо організації.
12. Експеримент: природний і лабораторний. Вимоги щодо їх проведення.
13. Аналіз допоміжних методів психології.
14. Свідомість як вища форма відображення, її функції.
15. Структура свідомості.
16. Сутність поняття «індивід», його ознаки.
17. Сутність поняття особистості, її ознаки.
18. Сутність поняття індивідуальності, її ознаки.
19. Філогенетичні та онтогенетичні фактори формування особистості.
20. Структура особистості та характеристика її компонентів.
21. Спрямованість особистості та її складові компоненти.
22. Самосвідомість, її функції та складові компоненти.
23. Образ «Я», його склад та призначення.
24. Самооцінка, її види та механізми формування.
25. Поняття про рівень домагань, його зміст та призначення.
26. Психологічний захист, його призначення та види.
27. Поняття про відчуття та їх фізіологічні основи.
28. Характеристика видів відчуттів.
29. Основні сенсорні властивості людини.
30. Сприймання як пізнавальний процес, його функції та фізіологічні основи.
31. Види сприймання.
32. Перцептивні властивості людини.
33. Поняття про ілюзії сприймання. Ілюзії простору, руху, часу.
34. Поняття про пам'ять, її призначення та теорії функціонування.
35. Характеристика видів пам'яті.
36. Процеси пам'яті та їх характеристика.
37. Мнемічні якості людини та шляхи їх вдосконалення.
38. Мислення як пізнавальний процес. Фізіологічні основи та операції мислення.
39. Основні форми та види мислення людини.
40. Якості мислення людини.
41. Сутність мови та мовлення як психологічних категорій. Функції та види мовлення.

42. Поняття про уяву, її функції та види.
43. Механізми створення нових образів уявою людини.
44. Увага як стан свідомості, її призначення та види.
45. Властивості уваги людини.
46. Сутність емоцій та почуттів, їх функції та фізіологічні основи.
47. Характеристика видів емоцій та почуттів.
48. Форми переживання емоційних станів людиною.
49. Поняття про волю як психологічну категорію, її функції.
50. Вольові дії особистості.
51. Психологічна структура вольового акту.
52. Характеристика вольових якостей людини.
53. Темперамент, його фізіологічні основи. Огляд історії розвитку вчень про темперамент.
54. Характеристика холеричного та флегматичного типів.
55. Характеристика сангвінічного та меланхолічного типів темпераментів.
56. Поняття про характер, його структура.
57. Фактори та вікова динаміка формування характеру.
58. Поняття про здібності та задатки. Теорії детермінації здібностей.
59. Види здібностей, рівні вияву
60. Фактори розвитку здібностей.
61. Поняття про діяльність, її функції.
62. Види діяльності, їх особливості.
63. Структура діяльності.
64. Характеристика психологічних результатів діяльності – знань, вмінь та навичок.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гиппенрейтер Ю. Б. Введение в общую психологию. Курс лекций. – М. : ЧеРо, при участии издательства Юрайт, 2002. – 336 с.
2. Сергеевкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Загальна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
3. Скрипченко О. Загальна психологія : Навч. посіб. / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : А.П.Н. – 2002. – 464 с.
4. Казарновська Г. Б., Долинна О. П. Загальна, вікова і педагогічна психологія : Зб. завдань. – К., 1990. – 142 с.
5. Чеховских М. И. Психология : Учеб. пособие. — М. : Новое знание, 2003. — 380 с.
6. Штерн А. С. Введение в психологию : Курс лекций / Под ред. Л. В. Сахарного, Т. И. Ерофеевой, Е. В. Глазановой. – М. : Флинта, 2003. – 312 с.

ДОДАТКОВА

1. Бондаренко А. Ф. Основы психологии. – К. : Освіта України. – 2009. – 328 с.
3. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. – К. : Форум, 2000.
4. Маклаков А. Г. Общая психология. – СПб. : Питер, 2001. – 592 с.
5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія : Навч. посіб. – 2-ге вид., допов. – К. : Вища школа, 2001.
6. Немов Р. С. Психология: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений : В 3 кн. – 3-е изд. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1. Общие основы психологии.
7. Общая психология. В 7 т. / Под ред. Братуся Б. С., Соколова Е. Е. Введение в психологию. Т. 1. – М. : Академия, 2005. – 352 с.
8. Общая психология / Под ред. Карпова А. В. – М. : Гардарики, 2005. – 232 с.
9. Основы психології / За ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. 3-є вид. – К. : Вища школа, 1997.
10. Психология / Под ред. Дубровиной И. В. – М. : Изд. центр Академия, 1999. – 464 с.
11. Психологія : Підручник / Ю. Л. Трофімов, В. В. Рибалка, П. А. Гончарук та ін. – 2-ге вид., стереотип. – К. : Либідь, 2000.
12. Рогов Е. И. Общая психология. – М. : Владос, 1995. – 448 с.